07 පමා බවෙන් මිදුණු කෙනෙක් මුළු ලෝකෙම එළිය කරයි

ඛුද්දක නිකායට අයත් ධම්ම පදය බෞද්ධයාගේ හස්තසාර ග්‍රන්ථයයි. එය වග්ග විසි හයකින් සමන්විත වන අතර එහි ගාථා හාරසිය විසිතුනක් ඇතුළත් වේ. එම ගාථා සඳහා ලියන ලද පාලි අට්ඨ කථාව ධම්මපදට්ඨ කථාවයි. ඒ ආශ්‍රයෙන් සද්ධර්ම රත්නාවලී නම් සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථය රචනා වී ඇත. අපගේ ජීවිත ආලෝකවත් කර ගැනීමට මහෝපකාරී වන වටිනා උපදෙස් රැසක් ධම්ම පද සාහිත්‍යය තුළ දක්නට ලැබේ. හින්දු භක්තිකයින්ට භගවත් ගීතාව මෙන් ම බෞද්ධයන්ට ඉතා ම සමීප ධර්ම ග්‍රන්ථය ධම්ම පදයයි. වීර කැප්පෙටිපොල මහ අදිකාරම් තුමා ඉංග්‍රීසි ජාතිකයින්ගේ වෙඩි උණ්ඩයට නොබිය ව ළය දීමට පෙර තම ඉණෙහි සඟවාගෙන සිටි ධම්ම පද ගාථා ඇතුළත් තල්පත ගෙන එය කියවූ බව ප්‍රකට කරුණකි. කාව්‍යාත්මක බස් වහරකින් යුතු ධම්ම පදය ගැඹුරු දහම් කරුණු පවා උපමා රූපක ආදි අලංකාර මගින් ඉතා සරල ව ඉදිරිපත් කෙරෙන ග්‍රන්ථයකි.

පුන් සඳ පායා ඇති සොඳුරු රැයක ක්ෂණික ව පැමිණි ඝන වලාවකින් එම සුන්දරත්වය මැකී යන දසුනක් අපි මතකයට නගා ගනිමු. එම අවස්ථාවේ දී පරිසරයේ එතෙක් පැවති සෞන්දර්යාත්මක චමත්කාරය මොහොතකින් විනාශ වී යයි. නමුත් එම අඳුරු වලාකුළු පහ ව ගොස් අහස නැවතත් පෙර පැවති සුන්දරත්වයට පැමිණි කල්හි අපි නැවතත් සෞන්දර්යාත්මක හැඟීම්වලින් පිරි හදවත්වලින් එය රස විඳිමු. අපගේ ජීවිත හා සබැඳි වැරැදි ගුණාංග ද පෙර කී අඳුරු වලාව මෙනි. එම දුර්ගුණ දුරු කර ගැනීම අඳුරු වලාව පහ ව ගිය සඳ බබළන රාත්‍රිය මෙනි. එම නිසා අපි අපගේ දුබලතා හඳුනාගෙන වඩාත් නිවැරැදි පුද්ගලයන් වීමට උත්සාහ ගනිමු.

සැවැත් නුවර අනේපිඬු මහා සිටුතුමා කරවූ දෙව්රම් වෙහෙරේ බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටින සමයේ **සම්මුඤ්ජනී** නම් හිමිනමක් විය. මේ ස්වාමීන් වහන්සේ දානය වළඳන, ශරීරකෘත්‍ය කරන, පැන්පහසු වන, සැතපෙන වේලාවල් හැර අන් සෑම වේලාවක ම ඇමදීම සිදු කරන බැවින් උන් වහන්සේට මේ නම පටබැඳිණි.

එම ආරාමයේ රේවත නමින් හැඳින්වූ රහත් තෙරනමක් වැඩ විසී ය. උන් වහන්සේ රහත් වූ බව නොදත් සම්මුඤ්ජනී ස්වාමීන් වහන්සේ ඇමදීම අවසන් කොට රේවත තෙරුන් වෙත ගොස් මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ.

"ඔබ වහන්සේ මහ අලස කම්මැලියෙකි. දායකයින් දෙන දන් වළඳා නිකම්ම නො ඉඳ මළුවෙන් කොටසක්වත් ඇමදීම කළහොත් නරක ද?"

එහි දී රේවත තෙරණුවෝ මුහුණ කට සෝදා පිරිසිදු වී පැමිණෙන්නැයි සම්මුඤ්ජනී හිමි නමට කීහ. එසේ පැමිණි පසු,

"ඇවැත්නි, වත් පිළිවෙත් පුරනවා යැයි නිතර ම මළුව ඇමදීම පමණක් නොකළ යුතු ය. උදෑසන ම ඇමඳ දන් වළඳා භාවනා කළ යුතු ය. සවස් යාමයෙහි දී ඇමඳ රාත්‍රියෙහි භාවනා කොට නිවන් අවබෝධ කර ගැනීමට උත්සාහ කළ යුතු යැ"යි අවවාද කළහ.

සම්මුඤ්ජනී තෙරණුවෝ එම අවවාදය මැනවින් පිළිපැද ටික දිනකින් ම රහත් ඵලයට පැමිණියහ. වෙන දා මෙන් නිතර ඇමදීම නැති නිසා අනෙක් තෙරවරු උන් වහන්සේගෙන් ඊට හේතු විචාළහ. එහි දී සම්මුඤ්ජනී තෙරණුවෝ "නොපමා ව වසමි. සුදුසු වේලෙහි අමදිමි," යැයි පැවසූහ.

අනෙක් තෙරවරු සම්මුඤ්ජනී තෙරණුවන් රහත් බවක් හඟවන්නේ යැයි බුදුරදුන්ට දන්වූහ. එහි දී බුදුරදුන් මේ තෙරණුවන් රේවත තෙරණුවන්ගේ අවවාදය මත පිහිටා රහත් ඵල ලබා ඇති බව පැහැදිලි කරමින් මෙසේ වදාළහ.

යෝ ච පුබ්බේ පමජ්ජිත්වා
පච්ඡා සෝ නප්පමජ්ජති
සෝ ඉමං ලෝකං පභාසේති
අබ්භා මුත්තෝ ව චන්දිමා

(ධම්ම පදය)

යම් කෙනෙක් මුල දී පමා වූවත් පසු ව නුවණින් විමසා බලා නොපමා ව කටයුතු කරන්නේ නම් හෙතෙම වලාගැබින් මිදුණු පුන්සඳ මෙන් මේ මුළු ලෝකය ම බබළවයි.

කොසොල් රට මහරජතුමාගේ පුරෝහිත තනතුරේ සිටි ගග්ග නම් බමුණාට දාව මන්තාණි නම් බැමිණියට උපන් පුත් කුමරා අහිංසක නම් විය. ඔහු සොළොස් වියට පත් ව තක්සලා නුවර දිසාපාමොක් ඇදුරුතුමා වෙතින් ශිල්ප හදාළේ ය. වැරැදි අවබෝධයෙන් හටගත් ඊර්ෂ්‍යාවෙන් ගුරුවරයා දුන් වැරැදි උපදෙසක් ලබා, ඇඟිලි දහසකින් බැඳි මාලයක් ගුරු පඬුරු වශයෙන් සපයා දීමට සිදුවීම නිසා හෙතෙම දරුණු මිනීමරු සොරකු බවට පත් විය.

ඇඟිලිවලින් සැකසූ මාලයක් කරේ දමාගෙන සිටි නිසා අංගුලිමාල නමින් ප්‍රසිද්ධ වූ ඔහුගේ නම ඇසීමෙන් පවා ජනතාව තැතිගෙන වෙවුලන්නට වූහ. තම රටේ ජනතාවගේ ඉල්ලීම මත කොසොල් රජු යුද සෙනඟ මෙහෙයවා අංගුලිමාල අල්ලා ගැනීමට හෝ මරා දැමීමට හෝ සූදානම් විය. මහා කරුණාවෙන් බුදු ඇසින් ලොව බලන බුදුරජාණන් වහන්සේ රහත් වීමට තරම් වාසනා ගුණයක් ඇති අංගුලිමාල තම මව මැරීමේ ආනන්තරීය පාප කර්මයෙන් මුදවා ගැනීමට හුදකලාව මහා වනයට වැඩමවා ඔහු දමනය කොට රහත් ඵලයෙහි පිහිටවූහ. ඒ බව ඇසූ කොසොල් මහරජතුමාත් රටවැසියෝත් මහත් සොම්නසට පත් වූහ. ඒ අංගුලිමාල තෙරුන් පිළිබඳ ව දම් සභාවේ භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර ඇති වූ සාකච්ඡාව පදනම් කරගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙම ගාථාව දේශනා කළහ.

යස්ස පාපං කතං කම්මං
කුසලේන පිථීයති
සෝ ඉමං ලෝකං පභාසේති
අබ්භා මුත්තෝව චන්දිමා

(ධම්ම පදය)

යමකු විසින් කරන ලද පාප කර්මය ඔහු විසින් ම කරන ලද කුසල කර්මයෙන් වැසී යයි ද ඒ තැනැත්තා වලා ගැබෙන් මිදුණු පුන් සඳ මෙන් මේ ලෝකය බබළවයි.

එබැවින් අප වෙත ලැබෙන අවවාද හා අනුශාසනා කරදරයක් යැයි නොසිතා එය නිධානයක් පෙන්වා දීමක් වැනි යැයි කල්පනා කොට අනතිමාන ව ක්‍රියා කිරීමට පුහුණු විය යුතු ය. ගසක ගෙඩි වැඩි වන තරමට ඒ ගසේ අතු බිමට බර වෙන්නා සේ අප ද වයසින් මුහුකුරා යන තරමට අනතිමාන ව කීකරු ව ජීවත් වීමට පුරුදු විය යුතු බව මෙයින් අපට ලබා දෙන ඉතා වටිනා මාර්ගෝපදේශයයි. ප්‍රමාදය ලෞකික ජීවිතයට මෙන් ම ලෝකෝත්තර ජීවිතයට ද අහිතකර ය. එබැවින් වැඩ අතපසු නොකර අද කළ යුතු දේ අද ම කිරීමට අපි පුරුදු පුහුණු වෙමු.

ළමා, තරුණ, වැඩිහිටි යන කිනම් වයසක දී වුව ද අප යහපැවතුම් පුරුදු පුහුණු විය යුතු ය; ළමා වියේ දී නොපමා ව විෂය දැනුම මෙන් ම ගුණ ධර්ම ද මැනවින් පුහුණු කරගත යුතු ය; එමෙන් ම නිසි වයසේ නොපමා ව ආර්ථික දියුණුව ද ඇති කරගෙන සාර්ථක ජීවිතයක් ගොඩනගා ගැනීමට අධිෂ්ඨාන කර ගත යුතු ය. එසේ නොවුව හොත් දිය සිඳී, වියළී ගිය මඩ සහිත පොකුණක තනි වූ මහලු කොස්වාළිහිණියකු මෙන් කිසිදු සරණක් නැති තත්ත්වයට අප පත් වන්නේ ය. අතපසුවීම්, අත්වැරැදීම්, නොදැනුවත්කම් අපගේ ජීවිතවල ඕනෑ තරම් සිදුවන්නට ඇත. ඒ පිළිබඳ ව සිතමින් තව දුරටත් පසුතැවිලි වීමට වඩා එම වැරැදි නිවැරැදි කර ගෙන වඩාත් හොඳ ජීවිතයක් ගත කිරීමට අප පුරුදු පුහුණු විය යුතු ය. එබඳු පුද්ගලයා වලාගැබින් මිදුණු පුන් සඳ මෙන් මේ ලෝකය බබළවනු ඇත.

බුදුරදුන් දේශනා කොට වදාළේ වරද වරද ලෙස දැකීමත්, වරද දැක එයින් අත් මිදීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමත් ඥානවන්තයින්ගේ ලක්ෂණයක් බවයි. එබැවින් අප තුළ ඇති වැරැදි, අඩු පාඩු සකසාගෙන නිවැරැදි ව ජීවත් වීමට පුරුදු පුහුණු විය යුතු ය. නොදැනුවත්කම නිසා කිසියම් වරදක් අප අතින් සිදු වුවත් එය නිවැරැදි කරගෙන ඉදිරියට යා යුතු ය.

අප නිතර උත්සාහ ගත යුත්තේ හොඳ ගතිගුණ වැඩිදියුණු කර ගැනීමට ය. අප සතු ව පවත්නා සුළු වැරැදි පවා වැසී යන තරමට හොඳ ගතිගුණ දියුණු කර ගත යුතු ය. කිසි විටෙකත් අප තුළ පවත්නා වැරැදි සකසා ගැනීම පමා නොකළ යුතු ය. එසේ යහපත් දෙයට පමාවීම ලෞකික ලෝකෝත්තර දියුණුවට බාධාකරන ප්‍රධාන ම සාධකයක් බව අවබෝධ කර ගත යුතු ය.

ඉහත පළමු ව කියන ලද කතා පුවතේ දී හමු වූ සම්මුඤ්ජනී ස්වාමීන් වහන්සේ තමාගේ වරද නොපිළිගත්තේ නම් උන් වහන්සේට සසරින් එතෙර වීමට නොහැකි වනු ඇත. එම නිසා අවවාදය හා අනුශාසනාව අපගේ ජීවිතය සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් කළ හැකි විශාල බලයක් සහිත වූවක් බව අවබෝධ කර ගත යුතු ය. බොල් වී කරල නොනැමී තිබුණ ද එහි ගත යුතු හරයක් නොමැත. රන්වන් ගොයම් කරල් නැමී සුළං හමන අතට හැරෙමින් හා චමත්කාරයක් ජනනය කරමින් පලබර ව පවතී ද එමෙන් ම වරද පිළිගෙන එය සකසා ගනු ලබන තැනැත්තා තම ජීවිතය ද අර්ථවත් කර ගෙන සමාජයට ද යහමග පෙන්වා දෙන අයකු වනු ඇත. එබැවින් අපිත් වැරැදි නිවැරැදි කර ගෙන එලසපිරි නම්‍යශීලී මිනිසුන් වීමට අදිටන් කරගනිමු.

සෑම නුග ඇටයකට ම සුදුසු පරිසරයක විශාල නුග ගසක් වීමේ හැකියාව ඇත. එමෙන් ම අප තුළ සැඟවුණු විශාල ශක්ති සමුදායක් පවතී. අප විසින් ගුරු දෙමාපියන්ගේ අවවාද අනුශාසනා ලැබ අප තුළ ඇති ඒ ශක්තිය අවදි කරගෙන දිවිමගේ ජයටැඹ කරා නොපැකිළි ව ඉදිරියට ම යා යුතු ය. එවිට අපගේ ජීවිත ද වලා ගැබෙන් මිදුණු පුන් සඳ මෙන් බැබළීමට පත් වේ.

මෙහි දී අප මතක තබා ගත යුතු වැදගත් ම කරුණ වන්නේ උසස් ගුණ දහම්වලින් යුත් අය ඇසුරු කිරීමෙන් ම අපගේ ජීවිත යහමගට යොමුකර ගත හැකි බවයි. යම් හේතුවකින් අංගුලිමාල අතින් සිය මව මරා දමනු ලැබීමේ පාප කර්මය සිදු වී නම්, මව මැරීම, පියා මැරීම, රහතුන් නැසීම, බුදුන්ගේ ලේ සෙලවීම හා සංඝ භේදය යන පංචානන්තර්ය කර්මවලින් එකක් සිදු වීම හේතුවෙන් ඔහුට රහත් වීමේ වාසනා ගුණය අහිමි වී ඔහු කල්ප ගණනාවක් ම අපා දුකට වැටීමට ඉඩ තිබිණි. කුණු මාළු ඔතන ලද කොළය පවා කුණු ගඳ සහිත වන්නාක් මෙන් දුදන මිතුරන් ඇසුරු කිරීමෙන් අපගේ ජීවිත නමැති පුන්සඳ ඝන අඳුරු වලාපටලයකින් සඟහට ම වැසී යාමට ඉඩ ඇත. එවිට සමාජයට බිහිවනුයේ අපගාමී පෞරුෂයන් සහිත නිහීන මිනිසුන් ය. එබැවින් ගුරුවරුන්ගේ දෙමාපියන්ගේ අවවාද අනුශාසනා අනුව කටයුතු කොට අපි යහපත් ගුණගරුක පුරවැසියන් වීමට උත්සාහ කරමු.

සාරාංශය

යමෙක් මුල දී පමා වූවත් පසු ව නුවණින් විමසා බලා ක්‍රියා කරන්නේ නම් හෙතෙම වලාගැබින් මිදුණු පුන්සඳ මෙන් තම ජීවිතය නමැති ලෝකයත් බාහිර ලෝකයත් බබළවන්නේ ය.

යමෙක් විසින් කරන ලද පාප කර්මය ඔහු විසින් කරන ලද කුසල කර්මයෙන් වැසී යයි ද හෙතෙම වලා ගැබින් මිදුණු පුන් සඳ මෙන් බබළන්නේ ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. මෙම ගාථා දෙක සාමූහික ව රිද්මානුකූල ව ගායනා කරන්න.
2. මෙම ගාථා ඇසුරින් ඔබගේ ජීවිතය ආලෝකවත් කර ගැනීමට ලබා ගත හැකි ආදර්ශ පාඨ පහක් ලියා පාසල් පිරියතේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.

පැවරුම

මෙම ගාථා දෙකෙහි අර්ථය ප්‍රකට වන පද්‍ය දෙකක් නිර්මාණය කරන්න.